

Het is een vergelijkbaar verschil in habitus zoals tussen *R. calvus* Weber en *R. nemorosus* Hayne & Willd.

Standplaats. Op omgewerkte grond, bij voorkeur in de zon; wegbermen, kanaaloevers, ruige terreinen.

Verspreiding. Regionale soort. Ten westen van de Maas in België, vanaf de lijn Lommel, Peer, Bilzen noordwaarts in de Nederlandse Kempen tot de omgeving van Helmond en Deurne; aan de oostkant van de Maas in de omgeving van Remouchamps; verder in Nederland in de duinen bij Wassenaar en De Zilk.

Kenmerkende exemplaren. België: BR, coll. J. Van Winkel, Duthmael, 18.8.81; Lommel, Grote Barrier, 78/72; Lozen, 84/25 10.9.84; Ellikom, 25.7.81; Neerpelt, 11.7.80; Riet Hamont, 27.7.81; Peer, 22.7.85; Ekse,

dicht bij spoorwegovergang, 74.8.5, EH1; Zutendaal, weg naar Bilzen 23.7.81; St. Huibrechtslille, Veldweg naar Pastoorsvenneke, 78.9.2, HLP 1; Lommel, 28.8.83; Neeroeteren, 4.7.80, 80/38; Lommel, beekoever, s.d.; Hamont, 16.9.79; Flocant, N.W. IFB J6.21.41, 93.7.8, F1; Dolembreux, Nord IFB G7.14.12, 93.7.15, D 1; Achel Station, 10.9.78; Genk, richting Postbaan; L, coll. A. van de Beek nr. 2004.37, Overpelt, Kadijk, 02.08.2004. **Nederland:** L, coll. A. van de Beek, nr. 2004.51, Erp, Bolst, 02.08.2004; nr. A. 1170, De Zilk, Waterleidingduinen, richting vliegveld, 14.8.1988.

Literatuur

van de Beek A. & Vannerom H. (1998) – De Nationale Plantentuin van België (BR) verwerft het Rubus-herbarium Van Winkel. *Dumortiera* 70-71: 63-64.

Cyperus eragrostis (Cyperaceae): historiek en huidige status in België

Filip VERLOOVE

Nationale Plantentuin van België, Domein van Bouchout, B-1860 Meise [filip.verloove@swc.be]

Abstract. – *Cyperus eragrostis* (Cyperaceae): history and current status in Belgium. *Cyperus eragrostis* Lam., once a rare South American ephemeral alien in Belgium, seems to have recently become naturalised. After recurring records of, often, long-persisting individuals (especially from the 1990's onwards), a large and apparently naturalised colony was discovered in 2002 in Evergem, north of Ghent (province of East-Flanders). The species' history in Belgium is drawn and special attention is paid to recent records. Ecological data (incl. a phytosociological relevé) and original illustrations, based on herbarium specimens, are included.

Résumé. – *Cyperus eragrostis* (Cyperaceae): historique et statut actuel en Belgique. *Cyperus eragrostis* Lam., cyperacée sud-américaine rare et présumée adventice en Belgique, montre une légère tendance à la naturalisation. Le nombre de récoltes a augmenté à partir des années nonante et en 2002 une population apparemment bien naturalisée a été trouvée à Evergem au nord de Gand (Flandre orientale). L'histoire de cette espèce en Belgique est présentée et quelques récoltes récentes sont discutées en détail. Des commentaires écologiques, un relevé phytosociologique et des illustrations originales, basées sur des échantillons d'herbier, sont également fournis.

Inleiding

In de nazomer van 2002 ontdekten Geert Heyneman en Ward Vercruysse tijdens een planteninventarisatie in de Gentse kanaalzone een grote populatie van *Cyperus eragrostis* Lam., een uit Zuid-Amerika afkomstige Cyperaceae. De soort blijkt er volkomen ingeburgerd te zijn. Bovendien werd ze in de voorbije jaren in toenemende mate ook elders in België gesignaleerd, zodat het nuttig lijkt de aandacht te vestigen op haar aanwezigheid. Er zijn immers aanwijzingen dat de soort vanuit haar secundair areaal in Zuidwest-Europa snel aan het oprukken is.

Dit artikel schetst de historiek van *Cyperus eragrostis* in België, besteedt speciaal aandacht aan enkele recente groeiplaatsen en licht de verschillenmerken tussen *Cyperus eragrostis* en de andere in Vlaanderen gekende

Cyperus-soorten toe. Tenslotte wordt de ecologische niche waarin *C. eragrostis* het best lijkt te gedijen getypeerd aan de hand van een vegetatieopname. Een herbariumscan en originele tekeningen illustreren de tekst.

Herkenning en verwantschap (fig. 1)

Cyperus eragrostis onderscheidt zich van de inheemse (*C. flavescens*, *C. fuscus*) of recent ingeburgerde of inburgerende taxa (*C. esculentus*, *C. longus*) uit het genus als volgt: plant overblijvend, meestal hoger dan 30 cm, rhi-zoom zonder knolletjes, volledige plant opvallend geelgroen, bloeiwijze schermvormig of samengesteld schermvormig, stempels 3.

In de sleutel in de Nouvelle Flore (Lambinon *et al.* 2004; vertaling FV) kan *Cyperus eragrostis* als volgt ingelast worden:

- 1 Planten eenjarig, zelden hoger dan 30 cm. As van de bloeiwijze ongeveugeld. Stempels: 2 of 3 ..... *Cyperus fuscus* en *C. flavescens*
Planten overblijvend, meestal hoger dan 30 cm. As van de bloeiwijze geveugeld. Stempels: 3 2
- 2 Plant met geschubde, tengere wortelstokken met kleine bolvormige knolletjes (gemakkelijk loslatend). Aren strogeel of bruingeel. Kafjes met uitspringende nerven ..... *C. esculentus*
Planten met forsere wortelstokken zonder bolvormige knolletjes. Aren geelgroen of roodbruin. Kafjes zonder opvallend uitspringende nerven 3
- 3 Aren roodbruin. Bloeiwijze waaiervormig (vaak aan het uiteinde van lange bloemstelen). Plant fors, 50-120 cm hoog ..... *C. longus*
Aren geelgroen. Bloeiwijze schermvormig, aan het uiteinde van korte bloemstelen. Plant minder fors, 30-70 cm hoog ..... ***C. eragrostis***

Cyperus eragrostis behoort tot de Luzulae-groep (Denton 1978), een complex van vaak moeilijk te onderscheiden taxa uit Amerika. Uit deze groep is voor ons land ook *C. virens* Michaux als woladventief opgegeven (van Ooststroom & Reichgelt 1961). De plant onderscheidt zich van *C. eragrostis* vooral door de bovenaan ruwe stengels; ze is in België een uitzonderlijke adventief gebleven.

Historiek van *Cyperus eragrostis* in België

C. eragrostis werd in België voor het eerst ingezameld als woladventief in Gerbaut, langs de Vesder, in 1896. Minstens tot eind de jaren vijftig bleef de soort geregeld opduiken in de Vesdervallei. Ze was er volgens Visé (1942, 1958; pro parte sub *C. vegetus* Willd.) zelfs vrij algemeen tot algemeen. Waarschijnlijk bleef ze er nochtans afhankelijk van jaarlijkse heraanvoer. Buiten deze regio werd *C. eragrostis* tot aan het eind van de twintigste eeuw slechts enkele keren waargenomen: gedurende minstens twee opeenvolgende jaren langs de Schelde ter hoogte van Antwerpen (1911-12), op een terril in Bernissart (1955) en in Turnhout (1975). Vanaf de jaren negentig, en vooral vanaf het begin van de 21ste eeuw, is het aantal waarnemingen, in het bijzonder in Vlaanderen, spectaculair toegenomen. Dit blijkt uit onderstaand chronologisch overzicht, grotendeels gebaseerd op herbariumrevisies van BR, GENT, LG en de private herbaria van J.E. De Langhe en de auteur, aangevuld met enkele losse waarnemingen die niet door herbariummateriaal ondersteund worden:

- Environs Verviers, graviers de la Vesdre, s.d., A. Visé s.n. (BR); Ensival, graviers, dates diverses, A. Visé s.n. (LG);
- Gerbaut, graviers, 08.1896, P. Halin s.n. (LG); Gerbo (Cornesse), bord de la Vesdre, 09.1897, M. Halin s.n. (BR); Gerbo-Cornesse, berge de la Vesdre, 09.1897, M. Halin s.n. (BR; sub *C. spec.*);
- Antwerpen, Noorderdokken, ruigte, 24.08.1911, E. van Rompaey GIII/416-1 (BR); Verviers, berge de la Vesdre, 09.1911, P. Doubleman s.n. (LG; sub *C. monti* L.); Tête de Flandre, bas-fonds de l'Escaut, 15.09.1912, A. Charlet s.n. (LG);
- Graviers de la Vesdre, 09.1947, L. Renard s.n. (LG); Graviers Vesdre, 09.1947, L. Renard s.n. (LG); Gravier de la Vesdre, 09.1947, C. Pelgrims s.n. (BR); Graviers de la Vesdre, AC (assez commun) chaque année, 09.1947, C. Pelgrims s.n. (BR); Vallée de la Vesdre, 09.1947, C. Pelgrims s.n. (BR; sub *C. longus*); Dolhain, graviers de la Vesdre, 13.09.1947, C. Pelgrims s.n. (BR; sub *C. virens*); Vallée de la Vesdre, 20.10.1947, C. Pelgrims s.n. (BR; sub *C. virens*);
- Bernissart, sur un vieux terril, 01.10.1955, F. Buxant s.n. (BR); Bernissart, vieux terril, 01.10.1955, Frère Macédone s.n. (BR); Bernissart, vieux terril, 01.10.1955, Frère Macédone s.n. in herb. J. Baily (BR); Près de la station de Bernissart, vieux terril, 01.10.1955, Frère Macédone s.n. (BR); Surdents, Vesdre, 16.09.1959 (replanté au jardin, coll. 25.08.1960), N. Cnops 60.160 (BR); Entre Pepinster et Goffontaine, près de la route Liège-Verviers, berge de la Vesdre, 10.10.1959, J. Lambinon

59/B/554bis (LG); Verviers, graviers de la Vesdre, près du pont Marie-Henriette, 16.10.1959, *J. Lambinon* 59/B/570 (LG);

• Turnhout, Antwerpse Steenweg, Galgenhuis, op omgewoelde grond naast de makadamstraten van een verkaveling, onder parkbomen tussen gras waaronder veel witbol, 04.09.1975, *J. Aerts* 75/78 (GENT, LG);

• Dendermonde, Leopold II-laan, vochtig stukje zandgrond, reeds meerdere jaren ter plekke, 16.09.1990, *T. Moens* s.n. (BR);

• Geluvelde (IFBL E1.36.22), ruigte langs autosnelweg, 16.08.2000, *H. Ruysseveldt* 2660 en 2661 (BR; sub *C. esculentus*); Bressoux, ateliers du Trou Louette, dépôts de déchets d'entretien des parcs communaux (Service des plantations de la ville de Liège), 07.09.2000, *J.-M. Dieu* s.n. (LG); Antwerpen, tussen pad en sloot aan de noordpoort van het Schoonselhof (IFBL C4.36.33), 20-tal planten op kerkhof, 05.10.2000, *E. Molenaar* s.n. (BR); Haven van Gent, Rodenhuiszodok (IFBL C3.43.42), zandige ruigte nabij de graansilo's van Vamo Mills, één exemplaar, 03.09.2000, *F. Verloove* 4520 (priv. herb. F.V.);

• Geluvelde, Moeremaai, S-side of motorway A19 (IFBL E1.36.22), ruderalised grassland, one specimen, persistent at least since 2000, 22.08.2002, *F. Verloove* 5174 (LG); Evergem (N-Gent), nabij Ringvaart (IFBL C3.52.41), vochtige ruigte, ingeburgerd over ca. 50 m², honderden planten, 29.09.2002, *F. Verloove* 5234 (priv. herb. F.V., BR);

• Nieuwpoort, net ten Z van de ingang van het Natuurreservaat IJzermonding in Nieuwpoort (IFBL C1.41.21), één exemplaar, 02.10.2003, *W. Vercruyse* s.c.;

• Stekene (IFBL C3.27.14), in de middenberm van een onverharde buurtwegel, twee exemplaren, 08.2004, *J. Calcoen* s.c.; Zandvliet (IFBL B4.34.42), tuin Kris Symons (vermoedelijk aangevoerd met aarde), 09.2004, *E. Molenaar* (FON) s.n. (BR); Lier (IFBL C5.51.21), verruigde berm naast parking visclub, meegebracht met visser of als vijveroverplant?, 10.2004, *N. Wymantel* s.n. (BR); Mechelen, in een vrij donkere uithoek aan de voet van Romboutstoren, enkele bloeiende stengels, 23.10.2004, *E. Molenaar* (FON) s.c.

Aan enkele recente vondsten, alle uit Vlaanderen, wordt hierna meer aandacht besteed.

• Recente inburgering in Evergem

Zoals hoger aangegeven, werd in 2002 ten noorden van Evergem (IFBL C3.52.41) een grote populatie van *Cyperus eragrostis* ontdekt. De groeiplaats situeert zich in een vochtige ruigte, meer bepaald in de nabijheid en op de bouwwerf van de nieuwe spoorlijn tussen Zelzate en Gent. Ingevolge deze werken werd de groeiplaats in 2003 volkomen vernield en werd het terrein heraangelegd. Onder meer in de nieuw gegraven sloot langs het spoorlalud is *C. eragrostis* eind 2003

opnieuw talrijk verschenen en nadien in de volgende jaren bevestigd. De soort lijkt er zonder meer ingeburgerd en komt er voor met vele honderden exemplaren.

• Aanwezigheid langs de Schelde tussen Dendermonde en Antwerpen

Opvallend zijn de recente herhaalde waarnemingen van *C. eragrostis* op buitendijkse terreinen langs de Schelde tussen Dendermonde en Antwerpen. Vooral in de omgeving van Dendermonde is de soort minstens sedert het eind van de jaren tachtig op meerdere plaatsen in beperkte aantallen aanwezig. Onderstaand een overzicht van de waarnemingen, geografisch van west naar oost:

• Dendermonde, Leopold II-laan, stukje braakgrond langs straatkant, deels als moestuin gebruikt, waargenomen sedert eind jaren tachtig tot ongeveer 1993 (med. Tom Moens 2002);

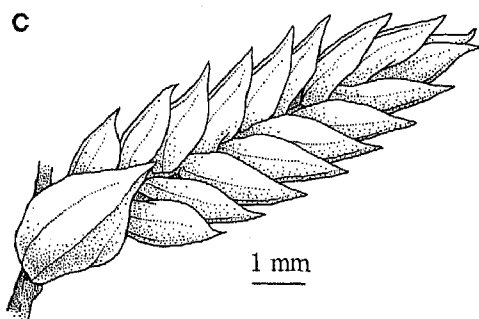
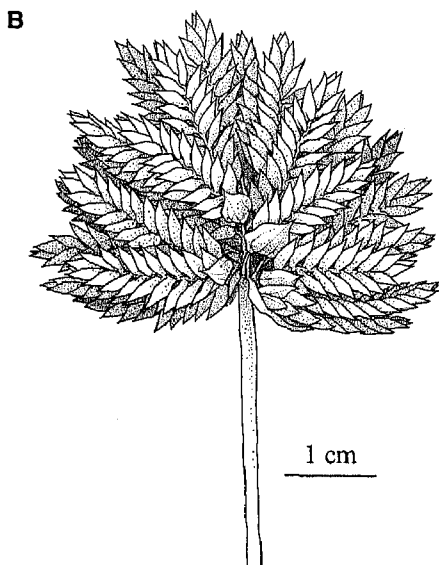
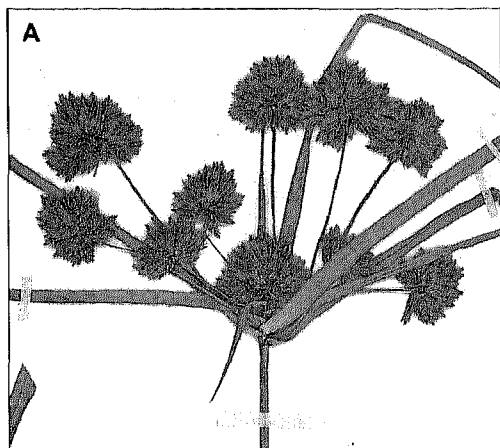
• Dendermonde, omgeving Mechelse Poort, oever van visvijver, enkele pollen jaarlijks terugkerend sedert ± 1994 (med. Tom Moens 2002);

• Bazel, buitendijkse gebieden langs de Zeeschelde, smalle schorre, pioniersmilieu (ingevoelge werken), enkele pollen medio jaren negentig (med. Ludwig De Loose 2002). Het is onduidelijk of *C. eragrostis* hier nog steeds voorkomt.

• Waarnemingen in Wilrijk en Geluvelde

In 2000 werd *C. eragrostis* door Erik Molenaar aangetroffen in de oosthoek van de stedelijke begraafplaats het Schoonselhof in Wilrijk (IFBL C4.36.33). Eind 2002 werd de locatie opnieuw bezocht en, ondanks de heraanleg en nivellering van het perceel, was de plant nog steeds aanwezig (een zestal exemplaren). Er werd vastgesteld dat *C. eragrostis* over taaie wortelstokken beschikt én rijp zaad vormt. Allicht komt ze er ook nu nog voor.

Hugo Ruysseveldt trof in 2000 *C. eragrostis* aan in een verruigd grasland langs de A19 ter hoogte van het gehucht Moeremaai bij Geluvelde (IFBL E1.36.22) (BR, sub *C. esculentus*). Bij controle door de auteur in 2002 bleek de plant nog steeds aanwezig. De groeiplaats blijft er beperkt tot één zeer forse pol. Gelet op het pionierskarakter van de soort en het gestabiliseerde grasland waarin ze in Geluvelde groeit, is dit niet onlogisch.

Figuur 1. Bloeiwijze van *Cyperus eragrostis*.
 A: samengestelde schermvormige bloeiwijze; B: habitus van een 'scherm'; C: een aar. [Herkomst materiaal: A: Vesder, 1959, N. Cnops, BR; B en C: Geluvelde, 2000, H. Ruysseveldt, BR, tekeningen S. Bellanger (BR).]

Verspreiding binnen het Europees secundair areaal

Vooral in Zuidwest-Europa (Frankrijk, Iberisch Schiereiland) is *Cyperus eragrostis* al ruim een eeuw ingeburgerd. Van recentere datum is het voorkomen in de rest van Europa. Een erg gedetailleerd overzicht van de invasie van *C. eragrostis* in Europa geeft Petřík (2003); dit wordt hier bijgevolg niet herhaald. Relevant voor ons storagegebied (en ontbrekend bij Petřík) zijn evenwel volgende bijkomende gegevens. In Nederland vertoont *C. eragrostis* een gelijkaardig gedrag als in Vlaanderen: de plant wordt er in toenemende mate waargenomen, wordt beschouwd als 'inburgerend', kreeg al een Nederlandse naam (bleek cypergras) en is opgenomen in de 23ste editie van Heukels' Flora van Nederland (van der Meijden & Odé 2003, van der Meijden 2005). In Duitsland is *C. eragrostis* de frequentst aangevoerde *Cyperus*-soort. Ze is er bovendien reeds lang ingeburgerd, althans in de omgeving van Hamburg (Mang & Walsemann 1984; Kiffe 2004). In Noord-Frankrijk komt *C. eragrostis* op enkele kilometers van de Belgische grens sinds enkele jaren verspreid voor op een terril in Condé-sur-l'Escaut (dep. Nord; Cornier & Hendoux 2003). Deze groeiplaats ligt in de onmiddellijke nabijheid van een vroegere Belgische locatie op een terril in Bernissart (zie hoger).

Ecologie van *Cyperus eragrostis* in Vlaanderen

C. eragrostis werd tot op heden in België in een vrij brede waaier aan habitats waargenomen: verruigd grasland, wegbermen, vijveren rivieroever, braakland, struweel, stedelijke milieus en terrils. Het is duidelijk dat de soort niet overal gedijt en soms spoedig weer verdwijnt. Op locaties waar *C. eragrostis* goed standhoudt of lokaal ingeburgerd is, blijkt er een uitgesproken voorkeur te bestaan voor minstens periodiek vochtige tot natte, (zeer) voedselrijke standplaatsen. Dit komt ook tot uiting in bijgaande vegetatieopname (tabel 1). Ook uit een opname van een groeiplaats in Wilrijk (Molenaar 2002) blijkt een voorkeur voor vochtige, voedselrijke standplaatsen.

Tabel 1. Vegetatieopname met *Cyperus eragrostis* in Evergem

Opname. Evergem, hoek gevormd door Ringvaart en R4, IFBL C3.52.41, 29.09.2002; 2 × 2 m; bedekking 70-80 %; hoogte kruidlaag 60-70 cm; vlakke, droogvallende valse watertafel.

Cyperus eragrostis 3; *Persicaria lapathifolia* 2; *Echinochloa crus-galli* 1; *Matricaria inodora* 1; *Cirsium vulgare* +; *Rumex obtusifolius* +; *Urtica dioica* +. Overige karakteristieke begeleiders, buiten het proefvlak: *Coronopus didymus*, *Rumex crispus*.

Gelijkaardige habitatpreferenties zijn ook van elders in Europa in het secundair verspreidingsgebied gekend.

Herkomst en discussie

Uit het overzicht van Belgische waarnemingen blijkt dat *Cyperus eragrostis* langs diverse wegen ons land heeft bereikt. Aanvankelijk werd de soort bijna uitsluitend met wol aangevoerd; meer recent is ze ook als graanadventief gevonden. Toch zijn dit zonder twijfel secundaire aanvoerroutes: noch in de Vesdervallei (waar de wolindustrie geconcentreerd was), noch in de buurt van graanoverslagbedrijven zijn permanente groeiplaatsen vastgesteld. In sommige gevallen is gedacht aan verwildering of zelfs aanplanting. De soort zou in Europa in cultuur zijn (cf. Walters 1984), maar het is zeer twijfelachtig of ze in de Belgische tuincentra wordt aangeboden.

Opmerkelijk is dat de meeste recente vindplaatsen zich aan of rond vijvers, kanalen, of rivieren bevinden. Een onvrijwillige aanvoer door foeragerend waterwild, allicht vanuit het secundaire areaal zuidelijker in Europa, lijkt daarom het meest voor de hand te liggen. Het meest waarschijnlijk is dat een deel van de Belgische planten aangevoerd werd uit Frankrijk, waar *C. eragrostis* in de voorbije decennia snel vanuit het zuidwesten naar het noorden is opgerukt. In dit geval zal de soort in de volgende jaren wellicht ook elders en steeds vaker in Vlaanderen opduiken en zou deze expansie kunnen gekaderd worden binnen de uitbreiding van het secundair Europees areaal.

Het ziet er bovendien naar uit dat deze trend in de nabije toekomst andere nieuwkomers zal opleveren. Gelijkaardig 'expansiegedrag' wordt de laatste jaren vastgesteld voor onder meer *Paspalum dilatatum*, *P. distichum* en *Sporobolus indicus*. Alle werden in de voorbije jaren steeds noordelijker in Frankrijk waargenomen en zullen – in navolging van *Cyperus eragrostis* – vroeg of laat ook in België opduiken.

Dankwoord. – Voor de melding van recente vondsten worden de volgende personen bedankt: Joachim Calcoen, Ludwig De Loose, Geert Heyneman, Tom Moens, Erik Molenaar (FON) en Ward Vercreyusse. Wouter Van Landuyt wordt bedankt voor het ter beschikking stellen van de Florabankgegevens (toelating 2002-wvl-46), en Sven Bellanger (BR) voor het maken van de pentekeningen.

Literatuur

- Cornier T. & Hendoux F. (2003) – Découvertes & curiosités 2002: *Cyperus eragrostis* Lam. *Le Jouet du Vent* 11: 3.
- Denton M.F. (1978) – A taxonomic treatment of the Luzulae group of *Cyperus*. *Contr. Univ. Michigan Herb.* 11: 197-271.
- Kiffe K. (2004) – Einige Nachweise adventiver *Cyperus*-Arten aus Deutschland. *Flor. Rundbr.* 38: 45-47.
- Lambinon J., Delvosalle L. & Duvigneaud J. (2004) – Nouvelle Flore de la Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg, du Nord de la France et des Régions voisines. Cinquième édition. Meise, Jardin botanique national de Belgique.
- Mang F.W.C. & Walsemann E. (1984) – Pflanzen, von denen in der mitteleuropäischen Literatur selten oder gar keine Abbildungen zu finden sind. Folge XVIII: *Cyperus eragrostis* Lam. *Gött. Flor. Rundbr.* 18: 101-104.
- Molenaar E. (2002) – Bezoek aan groeiplaats van *Cyperus eragrostis* op het Schoonselhof te Antwerpen. [www: http://users.skynet.be/fon/Artikels/Cyperus_eragrostis.htm](http://users.skynet.be/fon/Artikels/Cyperus_eragrostis.htm).
- Petrík P. (2003) – *Cyperus eragrostis*. A new alien species for the Czech flora and the history of its invasion of Europe. *Preslia* 75: 17-28.
- van der Meijden R. (2005) – Heukels' Flora van Nederland, 23de druk. Groningen, Wolters-Noordhoff.
- van der Meijden R. & Odé B. (2003) – Wachtkamer- en standaardlijst soorten 2003. *Gorteria* 29: 99-105.
- Van Ooststroom S.J. & Reichgelt T.J. (1961) – Enige voor België nieuwe adventieven. *Bull. Jard. Bot. Etat Brux.* 31: 431-441.
- Visé A. (1942) – La flore adventice de la région de Verviers. *Lejeunia* 6: 99-119.
- Visé A. (1958) – Florule adventice de la vallée de la Vesdre. *Bull. Soc. Roy. Bot. Belg.* 90: 287-305.
- Walters S.M. (1984) – *Cyperus*. In *The European Garden Flora*, vol. II. Cambridge University Press: 115-116.

DUMORTIERA

Herb. Horti Bot. Nat. Belg. (BR)
BR - S.P.
1 212 536

Privaat herbarium van Norbert Cnops; gift van familie Cnops (april 2002). Europese collectie (Det. fr. etc. nr. 4) uit Malakka dec. v. 1949 tot ca. 1980; nr van nummer xx.yyy = jaar van inzameling). Eigen verzameling en duplicaten van genealogegenoten Juriatzen zons J.-E. De Langhe, C. Pelegrin en J. Buggenhoust.

INFLAIREL 1983-2004
Vidi Filip Verbeke

No 60.160 HERBARIUM N. CNOPS
Fam. Olytracae
Gen. Spec. OLYTRUS RHAGROSTIS Lamk.
Sep. var. form.
Syn. *O. negatus* var. *O. delavayanus* Raven
Nom. vern.
Loc. et F. v. Nid. 10-11-1949 in Sumatra, Java 11-11-1949
epilobium-jurong, Legit. J. B.

89 2006